

تغییر قانون کار و قراردادهای دائمی موقتی!

رضا مقدم - بیست اکتبر ۲۰۱۶

طرحهای دولت روحانی برای تغییر قانون کار به ضرر کارگران، یکبار دیگر مواضع گرایش راست و چپ جنبش کارگری را تماما به نمایش گذاشت. از میان جدالهای نظری مهمی که گرایش چپ و راست جنبش کارگری از انقلاب تا کنون با هم داشته اند، قانون کار یکی از خصلت نامتربین آنها بوده است. مبارزه جنبش کارگری ایران با اولین پیش نویس قانون کار اسلامی از پائیز ۶۱ آغاز شد و رژیم اسلامی بناچار آنرا پس گرفت. زیر فشار اعتراضات گسترده کارگران، رژیم اسلامی لوایح دوم و سوم را نیز پس گرفت. قانون کار فعلی که در سال ۶۹ در مجمع تشخیص مصلحت تصویب و از سال ۷۰ به اجرا گذاشته شد چهارمین لایحه کار بود. گرایش چپ جنبش کارگری با قاطعیت تمام قانون کار را رد کرد و برسمیت نشناخت و گرایش راست آنرا به "بوته آزمایش" گذاشت. اما اکنون که بیست و پنج سال از اجرای آن گذشته، دفاع گرایش راست از بخشهایی از قانون کار و انتقاد به تغییرات مورد نظر دولت روحانی دیگر هیچ توجیهی ندارد.

در تمام سالهای مبارزه بر سر قانون کار، گرایش چپ و سوسیالیست جنبش کارگری بر این نکته پای فشرده که کلیت هر قانون کاری را که صریحا و بدون اما و اگر حق تشکل و حق اعتصاب را به کارگران ندهد، رد می کند. از نظر گرایش چپ و سوسیالیست جنبش کارگری وجود تشکلهای کارگری و حق اعتصاب تنها ضامن اجرایی مفاد قانون کار است و گرنه هیچ تضمینی برای اجرای مفاد آن وجود ندارد.

بیست و پنج سال اجرای قانون کار تنها بر صحت نظرگاههای گرایش چپ و سوسیالیست جنبش کارگری صحه گذاشت. مواضع فعالین گرایش راست جنبش کارگری در قبال طرح تغییر قانون کار توسط دولت روحانی که هنوز مدافع مفادی از قانون کار نظیر ماده ۴۱ است ربطی به واقعیت و تجربه مستقیم بیست و پنج ساله کارگران ایران از اجرای قانون کار و ماهیت رژیم اسلامی و وزارت کار آن ندارد.

علیرغم مفاد صریح قانون کار، در دوران خاتمی ابتدا کارگران کارگاههای دارای ۵ کارگر به پائین، سپس تمام کارگران کارگاههای قالیبافی مستقل از تعداد کارگران آن و در پایان نیز تمام کارگران کارگاههای دارای ۱۰ کارگر به پائین را از شمول قانون کار حذف کردند! و علیرغم مفاد قانون کار که حل اختلافات کارگر و کارفرما را به هیات های حل اختلاف احاله داده است، کارگران خاتون آباد را که تنها خواهان ادامه کارشان بودند، در دوره خاتمی به گلوله بستند و کشتند. و اکنون نیز به بهانه شکایت کارفرماها از کارگران معترض به قوه فاسد قضائیه، نیروهای امنیتی و انتظامی رژیم اسلامی با لگدمال کردن ساختار حل اختلاف بین کارگر و کارفرما، مندرج در قانون کار، راسا کارگران معترض را دستگیر، زندانی و محاکمه می کنند.

بیست پنج سال پس از اجرای قانون کار، هر سال مقامات رژیم اسلامی خط فقر و نرخ تورم را، آنهم با معیارهای خود رژیم که مورد قبول کارگران نیست، اعلام داشته اند و در عین هر

سال حداقل دستمزد کارگران را حتی از یک سوم خط فقر پائین تر تعیین کرده اند. از مفاد دوران استخدام آزمایشی سه ماهه که تقریباً در تمامی جهان متداول است سوء استفاده کردند و آنرا به روش عمومی استخدام در آوردند. مطابق آمار خود رژیم اسلامی بیش از ۹۰ درصد قراردادهای کارگر و کارفرما سفید امضا و یا بطور دائمی موقتی است! این قراردادها که هر نوع امنیت شغلی را از کارگران گرفته منشا مهم رواج یک محافظه کاری در کل جنبش کارگری است اما هنوز نتوانسته این جنبش را تسلیم کند. اعتراضات و اعتصابات کارگری با وجود خطر از دست دادن شغل، دستگیری و زندان خاموش شدنی نیست.

جناح چپ و سوسیالیست جنبش کارگری از همان ابتدا اعلام داشته که برای اجرای هر بند و ماده از قانون کار که منفعتی برای کارگران در بر داشته باشد، مبارزه می کند؛ و اعلام داشته که هر قانونی که به نفع کارگران باشد، حتی اگر ضامن اجرایی نداشته باشد که قانون کار رژیم اسلامی ندارد، مبارزه کارگران را از یک حق بجانبی برخوردار می کند و در بسیج بیشترین کارگران موثر است. با این حال علیه هر نوع توهّم پراکنی نسبت به ماهیت ضد کارگری قانون کار مبارزه کرده است. ضامن اجرای هر قانونی قدرت است و قدرت کارگران در تشکل و حق اعتصابشان است. مادام که کارگران تشکل ندارند و اعتصاب و مبارزه شان غیر قانونی است رژیم اسلامی و کارفرماها از اجرای مفادی از قانون کار که در یک توازن قوای دیگری ناچار شده بودند بپذیرند، خودداری می کنند.

۱۱ سال پیش احمدی نژاد قصد داشت قانون کار را به ضرر بیشتر کارگران تغییر دهد. همانطور که دو رئیس جمهور قبلی، رفسنجانی و خاتمی، هم تغییر قانون کار به ضرر کارگران در دستورشان بود. رفسنجانی، خاتمی و احمدی نژاد هیچکدام تعجیلی در تغییر قانون کار نداشتند و روحانی هم ندارد. زیرا مفاد قانون کار و یا هر قانون دیگری اصولاً مانعی بر سر اقداماتی که رژیم اسلامی قصد انجام آنرا دارد، نبوده و نیست. وقتی فعالین گرایش راست می کوشند، اجرای مفاد قانون کار را به مقامات رژیم و وزارت ضد کارش یادآوری و گوشزد کنند، در واقع در تلاش برای سرایت ساده دلی خود به کارگران هستند؛ گویا همانگونه که دراکولا از صلیب می ترسد مقامات رژیم هم از قانون می ترسند و متوقف میشوند!

به نقل از به پیش، نشریه اتحاد سوسیالیستی کارگری، شماره ۹۱، ده آبان ۱۳۹۵، ۳۱ اکتبر